

**“Samen op weg
naar jouw
hoogste trede!”**

Fatimaschool
katholiek
basisonderwijs

Jaarverslag onderbouw 2018-2019

We zijn in het schooljaar 2018-2019 16x bij elkaar gekomen voor een reguliere bouwvergadering. De onderstaande onderwerpen zijn aan bod gekomen.

Studiedag Hanneke Poot

De onderbouw heeft een studiedag gehad, verzorgd door Hanneke Poot (kinderfysiotherapeut psychomotorisch remedial teacher en docente). Doel van deze studiedag was om meer zicht te krijgen op de ontwikkeling van het jonge kind en daarnaast wilden we nog meer deskundig worden m.b.t. het nemen van beslissingen rondom overgang 2 > 3. De volgende onderwerpen zijn daarbij aan bod gekomen (uitleg in de notulen):

Sensorische integratie + Sensomotorische ontwikkeling

Samen spelen

Samen delen

Kiezen

Motorische ontwikkeling

Inrichting lokaal

Overgang groep 3

Stoppen (begrenzing)

Rijping hersenen

Onderwijsinhoud

Pengreep

Ontwikkeling handen

Buiklig, rollen en kruipen

Hoofd

Tast

Intelligentie

Rijping

De Vreedzame School

Het doel van dit schooljaar is de invoering van DVS geweest. Daarvoor zijn er studiemomenten geweest met het hele team. Na iedere bijeenkomst heeft de stuurgroep geëvalueerd en aan de hand daarvan een opzet gemaakt voor de volgende bijeenkomst. De opzet voor komend schooljaar, het borgen van de afspraken rondom het werken met DVS, is via de bouwvergaderingen en e-mail gecommuniceerd. Het onderwerp komt op de agenda op de eerste bouwvergadering van het nieuwe schooljaar.

Spelend leren

De pedagogisch medewerksters en twee nieuwe leerkrachten in de onderbouw hebben drie keer co-teaching gekregen van Annemarie ('Onderwijszaken') gericht op spelend leren. Het voornemen van de didactisch coach dit schooljaar was om bij iedereen in de groep komen. Door intensieve coaching bij één nieuwe leerkracht is dit niet gelukt. Volgend schooljaar zal zij wel meer in de groepen komen, naast het coachen van één nieuwe leerkracht. De nadruk komt te liggen op de opbouw van de thema's.

Portfolio's

Dit schooljaar is er meer ingegaan op de inhoud per leerlijn. Hierin hebben we kleine stappen gezet. Volgend schooljaar zullen er aan het portfolio per kind meer praktijkvoorbeelden toegevoegd worden. Hierbij houden we nog wel de algemene leerlijnen van OVM aan.

Vergaderen in de groepen

We zijn bij elke vergadering de eerste vijf minuten gestart bij een collega in de groep. Het doel hiervan was rondkijken, tips/tops geven en vragen stellen. Volgend schooljaar zullen we aan de collega's voorstellen om een kijkje in de groep van de ander te nemen en te sparren over wat je nu eigenlijk ziet bij elkaar; gericht op klasinrichting en routines. Hierdoor komen we ook bij elkaar in de groepen en kunnen de eerste vijf minuten van de vergadering komen te vervallen.

Kindwerkdossier

Ingaan op het kindwerkdossier stond dit schooljaar op een wat lager pitje. Iedereen heeft uitgeprobeerd wat voor haar werkt. Aankomend schooljaar zullen we kijken in hoeverre we hier één lijn in kunnen gaan trekken.

Buitenspel

I.v.m. de ontwikkelingen van de nieuwbouw is het invoeren van de ontworpen speelkaarten nog niet tot stand gekomen. De buitenkeukens zijn wel volop in gebruik. Voor volgend schooljaar hebben we een collega aangewezen die het invoeren van de speelkaarten en het spelen met de buitenkeukens gaat coördineren.

Schrijfmethode

Omdat de methode Pennenstreken niet meer leverbaar is, zijn we op zoek gegaan naar een nieuwe schrijfmethode. Na er een aantal uitgeprobeerd te hebben, kwamen we tot de conclusie dat de methode Krullenbol het best bij onze visie aansluit. Hier zullen we komend schooljaar dan ook mee starten.

Thema-groepsplan

Het werken met het blauwe groepsbord hebben we met de onderbouw besproken. We hebben al veel stappen gezet in de ontwikkeling naar Spelend Leren, waardoor het blauwe bord kon komen te vervallen. We maken de gestelde doelen nu zichtbaar in de hoeken. Daarnaast hebben we de koppeling gemaakt tussen de gestelde SLO-doelen en het thema-groepsplan. De doelen uit het groepsplan van OVM werden hierdoor niet meer relevant en komen te vervallen. We werken alleen nog met thema-groepsplannen.

Kindermishandeling en huishoudelijk geweld

Tijdens de bouwvergadering is het onderwerp kindermishandeling en huishoudelijk geweld aan bod gekomen. Een jaarlijks terugkerend punt op de bouwvergaderingen. De leerkrachten hebben een korte presentatie gezien met daarin verwerkt de (aangepaste → afwegingskader) meldcode.

Vervolgens zijn we op een actieve manier aan de slag gegaan met het interpreteren van signalen. Er werd een casus verteld, waarbij de leerkrachten signalen noteerden. De signalen werden met elkaar besproken, om zo met elkaar uit te zoeken of er sprake is van HG en/ of KM. Dit heeft bij de leerkrachten een groter bewustzijn gecreëerd.

Uit onderzoek (van Ovora®) is gebleken dat stap 1 en 3 van de Meldcode als lastig worden ervaren; het signaleren en het bespreekbaar maken van huiselijk geweld en kindermishandeling. Daartoe is besloten Ovora® in de arm te nemen. Ovora® biedt trainingen en workshops aan die specifiek gericht zijn op het signaleren en bespreekbaar maken van dit onderwerp. Een groep van 10 leerkrachten heeft dit jaar gebruik gemaakt van dit aanbod en wegens zeer positieve reacties (praktisch inzetbaar, verhelderend,

etc.) is besloten de training in het schooljaar 2019-2020 opnieuw aan te bieden. Het streven is dat het gehele leerkrachtenteam eind schooljaar 2020-2021 getraind is door Ovora. Tevens hebben nieuwe leerkrachten het afgelopen schooljaar de mogelijkheid gekregen om een online training te volgen (Augeo) met betrekking tot HG en KW.

Kinderfysiotherapie/ cesartherapie

We hebben het afgelopen jaar wederom gebruikt gemaakt van de diensten van Cure+ (voorheen Lage Land). Iedere dinsdag zijn de therapeuten (Daan Kouwenhoven en Ranjeeta Debi-Tewari) + stagiaires aanwezig om de kinderen te behandelen betreffende grove en/of fijne motoriek.

De leerkrachten observeren de kinderen tijdens de sportieve activiteiten en tweemaal per jaar (in dec en mrt/apr) vindt de kleuterscreening plaats op school. Deze screening wordt uitgevoerd onder leiding van leerkracht Marije van Eijk. Zij is leerkracht van groep 7 en tevens afgestudeerd bewegingsagoog. Indien verder onderzoek wordt geadviseerd, krijgen de leerlingen motorische therapie aangeboden van Cure+.

Het verschil ten opzichte van de afgelopen jaren is, dat de leerkrachten steeds deskundiger worden in het signaleren van stagnatie of andere opvallendheden in de motorische ontwikkelingen. Dit hebben we bewerkstelligd middels een presentatie/training (tijdens de bouwvergadering) verzorgd door een kinderfysiotherapeut. De leerkrachten wachten niet tot de screening (MRT-er) plaatsvindt, maar vragen nu ook tussentijds om een verwijzing, zodat behandeling sneller kan worden opgestart.

Cito

Het afnemen van schoolse toetsen binnen het kleuteronderwijs is geen verplichting meer.

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2018/07/06/kamerbrief-over-kleutertoetsen/kamerbrief-over-kleutertoetsen.pdf>

Onze eigen visie op de ontwikkeling van het jonge kind sluit hier volledig op aan en om die reden hebben wij besloten de Cito toetsen niet meer af te nemen in de groepen 1/2.

Kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong

Hieronder stapsgewijs onze aanpak bij een mogelijke ontwikkelingsvoorsprong.

Invoering anamneselijst voor startende kleuters → notitie in Parnassys omtrent bijzonderheden.

Annoek en Yentl hebben een vragenlijst gemaakt (individuele notitie) wat betreft een m.o.v./ HB.

Hiermee brengen we zo goed mogelijk de ontwikkeling van het kind in kaart.

N.a.v. de vragenlijst wordt er eventueel een weekrooster ingezet. Yentl en Annoek hebben de opzet gemaakt. De LK kunnen dit weekrooster aanpassen aan de behoeften van het kind.

Yentl en Annoek voorzien de leerkrachten van tips en ideeën betreffende de aanpak in kleine kringen en hoeken voor LL of een groepjes LL met een m.o.v.

Yentl en Annoek hebben materiaal besteld voor de groepen 1/2 om de activiteiten, kringen en individuele aanpak "rijker" te maken.

Mind-groep

In de klas volgen de leerkrachten de vorderingen van leerlingen en bespreken de extra behoeftes met de intern begeleider. Leerlingen met kenmerken van een mogelijke ontwikkelingsvoorsprong, krijgen in de groep een verrijkings- en verdiepingsaanbod.

Hebben deze leerlingen daarnaast nog ondersteuning nodig bij het aangaan van uitdagingen en/ of het aanleren van executieve vaardigheden, dan kunnen ze extra begeleiding krijgen in de MINDgroep onder leiding van een gespecialiseerde MINDgroepleerkracht. Deze leerlingen ontvangen iedere week een half uur extra hulp in de MINDgroep in groepjes van 4-5. Deze gespecialiseerde leerkracht kijkt naar de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling en werkt daarnaast vooral aan een groei- mindset.

Leerlingen die voldoende groei laten zien, kunnen in de loop van het schooljaar ook weer plaats maken voor andere leerlingen met hulpvragen.

De MIND-lessen waren met name gericht op omgaan met frustratie: wat doe je als het nu niet lukt? Om deze frustratiegrens te kunnen bereiken is geprobeerd op zoek te gaan naar het uitdagingniveau van het kind. Op het moment dat het niet lukte is geprobeerd op zoek te gaan naar het gevoel wat hierbij hoorde, maar ook naar mogelijke oplossingen.

De bijeenkomsten waren altijd naar aanleiding van een spel, waardoor de kinderen spelenderwijs uitgedaagd werden. Ook vaardigheden als samenwerken, logisch nadenken en ruimtelijk inzicht werden in deze bijeenkomsten herhaaldelijk naar voren gebracht. Volgend jaar zal de MINDgroep voortgezet worden.

Jij en stress... een hersenles

Het doel van de hersenles dit jaar was om de leerkrachten kennis te laten maken met de taal rondom het uilen-, dolfijnen-, en krokodillenbrein. Met name is van groot belang dat leerkrachten inzien dat in tijden van stress het uilenbrein niet actief is en er ook niet gepraat kan worden met het kind. Zaak is dus om het kind eerst af te laten koelen, de krokodil te benoemen en vervolgens het gesprek aan te gaan. De stap voor volgend jaar is om ook meer aan de slag te gaan met deze breinen. Dus los van het benoemen en erkennen van deze breinen steeds actiever op zoek te gaan naar oplossingen binnen de ademhaling en het bewegen. De taal die vorig jaar is geïntroduceerd zal dan ook gehandhaafd worden.

OVERIGE ONTWIKKELINGEN:

Werkdrukvermindering

We hebben ongeveer vier dagen in de week ondersteuning gehad verdeeld over tien kleutergroepen. Dit is als zeer prettig ervaren. Aankomend schooljaar worden dit drie dagen, verdeeld over acht kleutergroepen.

Alle kleutergroepen hebben iedere maandag gymonderwijs gekregen van een LO docent. Dit zorgde ervoor dat de leerkrachten 30 min. konden besteden aan administratieve of organisatorische taken ten behoeve van hun klas.

Door de logopedische screening en de motorische screening in een andere vorm te gieten, heeft dat tijd opgeleverd voor de leerkrachten; dit komt direct ten goede aan de klas. De leerkrachten zijn dermate deskundig betreffende spraak-, taalontwikkelingen en motorische ontwikkeling, zodat zij tijdig en professioneel kunnen signaleren én handelen als het gaat om een verwijzing voor therapie. .

NB: in het schooljaar 2019-2020 nemen we de dyslexiescreening onder de loep.

Gymlessen

De kleuters hebben een half uur per week gymles gekregen van een gymdocent. Omdat dit zo goed bevallen is, wordt dit aankomend jaar uitgebreid naar 45 min. per groep/ per week.

Van tien naar acht kleutergroepen

Door het stabiel blijven van het aantal inschrijvingen zullen er komend schooljaar acht kleutergroepen geformeerd worden in plaats van tien. De ouders van de kleuters die een plekje krijgen in een nieuwe kleutergroep zijn reeds persoonlijk op de hoogte gesteld